

Allergische luchtwegaandoeningen, psychosociale verwijzingen

In het Huisartsenpeilstation Zuid-Kennemerland nemen 22 huisartsen uit 19 praktijken deel. Dertien praktijken zijn gevestigd in Haarlem en zes in de omliggende gemeenten. De registratie van het Huisartsenpeilstation bestrijkt circa 23 procent van zowel de Haarlemse bevolking als de bevolking van de gezamenlijke randgemeenten; de praktijkbevolking van alle deelnemende artsen tesamen bedraagt circa 51.000 inwoners.

In het eerste registratiejaar – september 1988 t/m augustus 1989 – hebben de huisartsen systematisch registratie gevoerd voor de volgende zes onderwerpen:

- diabetes mellitus type II;
- allergische luchtwegaandoeningen;
- werkbelasting in verband met kanker;
- psychosociale verwijzingen;
- vragen over Aids;
- nieuwe hypertensiepatiënten.

Allergische luchtwegaandoeningen

In het registratiejaar 1988-1989 is door de huisartsen in totaal 1453 maal een patiënt gezien met als hoofdklacht een allergische luchtwegaandoening. Per huisartspraktijk komt dit neer op een gemiddelde van drie consulten per twee weken. Er is geen verschil voor mannen en vrouwen.

Als vermoede oorzaak voor allergische aandoeningen werd in 23 procent van de consulten 'pollen en sporen' als enige oorzaak aangemerkt; in 14 procent van de consulten werd 'schimmels en mijten' als enige oorzaak geregistreerd. Bij een kwart van alle consulten werd geen oorzaak vastgesteld. Uit een koppeling tussen postcodes en geregistreerde oorzaken werd een aanzienlijk verkleen dat er relatief meer luchtwegproblemen op basis van een schimmel- c.q. mijtenallergie voorkomen in oudere stadsdelen van Haarlem die gelegen zijn nabij het Spaarne.

Het aantal patiënten dat zich voor een eerste keer tot de huisarts wendde met een allergische luchtwegaandoening bedroeg voor de regio Zuid-Kennemerland jaarlijks 38 per 10.000 inwoners. De meeste 'nieuwe' patiënten met een pollen/sporen-allergie presenteerden zich in de zomermaanden. De meeste 'nieuwe' gevallen van allergie voor schimmels c.q. mijten deden zich voor in de zomer- en herfstperiode.

psychosociale verwijzingen

Het aantal verwijzingen in verband met psychosociale problematiek in Zuid-Kennemerland bedroeg in het registratiejaar 190 per 10.000 inwoners, hetgeen voor de regio neer zou komen op in totaal circa 4100 verwijzingen in één jaar. Gemiddeld per praktijk vonden in het registratiejaar 51 verwijzingen plaats. Vrouwen werden

vaker verwezen dan mannen. De piek bevindt zich in de leeftijdscategorie van 25-34 jaar. Verhoudingsgewijs werden ziekenfondspatiënten vaker verwezen dan particulier verzekerden.

Ruim een kwart van alle patiënten werd verwezen naar het algemeen maatschappelijk werk en eveneens ruim een kwart naar de eerstelijns psycholoog. In totaal 21 procent werd verwezen naar één van de volgende instanties/personen: psychiater, Paaz, psychiatrisch ziekenhuis of vrijgevestigde psychotherapeut. Tot slot werd 17 procent verwezen naar het Riagg en 8 procent naar overige instanties/personen.

Het totaal aantal verwijzingen voor psychosociale problematiek ligt in Zuid-Kennemerland meer dan driemaal zo hoog als landelijk (cijfers van 1986 en 1987, huisartsenregistratiesysteem Nivel). Wanneer de Zuidkennemerlandse cijfers vergeleken worden met de Nivel-resultaten voor de grote steden, is het aantal verwijzingen nog altijd ruim tweemaal zo hoog. Voor dit relatief grote aantal verwijzingen hebben wij geen afdoende verklaring. Nader onderzoek is hier aan- gewezen.

Bij 5 procent van de verwijzingen werd verwezen naar een persoon/instantie die niet de eerste keus van de verwijzer was. Er is hierbij geen verschil naar initiatiefnemer tot de verwijzing en naar de categorie waarnaar verwezen is. Het verschijnsel dat huisartsen – onder andere wegens lange wachttijden of financiële drempels – bij een verwijzing voor een andere instelling zouden kiezen dan de instelling van hun eerste keus, lijkt dan ook niet veel op te treden. Uiteraard is hiermee niets gezegd over de rol die de beschikbaarheid van geschikte verwijzingsmogelijkheden speelt bij de keuze om überhaupt wel of niet te verwijzen.

Bij 59 procent van de verwijzingen nam de huisarts het initiatief tot de verwijzing, in ruim een kwart van de gevallen kwam het initiatief van de (kant van de) patiënt en bij 16 procent van de verwijzingen kwam het initiatief gezamenlijk tot stand.

Antimicrobiële middelen in de eerste lijn bij urineweginfecties

Vervolg van pagina 464.

¹⁷ Van Weel C. De keuze en het voorschrijven van antimicrobiële middelen in de huisartspraktijk. *Ned Tijdschr Geneesk* 1988; 132: 1780-2.

¹⁸ Van Ketel RJ. Chinolonen. *Ned Tijdschr Geneesk* 1987; 131: 1467-9.

¹⁹ Steen HJ, Scott EM, Stevenson MI, et al. Clinical and pharmacokinetic aspects of ciprofloxacin in the treatment of acute exacerbations of pseudomonas infection in cystic fibrosis patients. *J Antimicrob Chemother* 1989; 24: 787-95. ■

Abstract

Sampers GHMA, Sturm AW. Antimicrobial agents for urinary tract infections in primary health care. *Huisarts Wet* 1990; 33(12): 462-4, 491.

Over a two month period we investigated how antimicrobial agents were used in the treatment of urinary tract infections by all 21 general practitioners in a medium sized town. The study was performed as part of a survey on the use of antimicrobial drugs in general. A questionnaire for each antimicrobial prescription was filled in by the general practitioner and checked at presentation in the pharmacy (response 99 percent).

Fifteen percent of all systemic antimicrobial agents were given to treat a urinary tract infection. The number of prescriptions issued for cystitis varied between practices from 0.07 to 0.64 per 1000 patients per work-day. The selected agents were in accord with general recommendations for the treatment of urinary tract infections, with the exception of norfloxacin. This was prescribed in 5.7 percent of cases. Most of the practitioners had a favourite drug. Duration of treatment was seven days or less in 73 percent of cases, with a prescription for seven days usually given (41 percent). In only four percent of the prescriptions was diagnosis by culture performed. 'Blindly' chosen agents were directed against *Escherichia coli* infections in 91 percent of cases.

Correspondence G.H.M.A. Sampers, PO Box 2409, 6040 EA Roermond, The Netherlands.

Key words Antibiotics; Family practice; Urinary tract infections.

NOTA BENE

Krakende kaken gaan lang mee.

Stelling bij: Koopmans R. Fibreuze dysplasie en fibro-osseuze-cementeuze dysplasie van de kaken [Dissertatie]. Groningen: Rijksuniversiteit Groningen, 1990.